

грошових переказах. Несподівано виник та істотно збільшився потік біженців. По-третє, зниження довіри бізнесу та зростання невизначеності інвесторів негативно вплинуло на ціни, на активи, обумовило жорсткі фінансові умови та потенційно прискорило відтік капіталу з ринків, що розвиваються. Росія та Україна є основними виробниками сировини, а дестабілізація вже призвела до різкого зростання світових цін, особливо на нафту та природний газ. Ціни на продукти харчування зросли, а ціни на пшеницю, на яку припадає 30 відсотків світового експорту з України та Росії, досягли критичного рівня. До того ж, сьогодні експорт з України заблоковано, а втім очікується її рекордний врожай і потрібна не аби яка політична воля щоб зерно, що вироблено в Україні дістало своїх споживачів.

Накопичений за роки пандемії досвід дозволив трансформувати соціальну політику, зберегти зайнятість та скорегувати підхід до регулювання ринку праці, але вторгнення Росії в Україну поклато край глобалізації, свідками якої ми були протягом останніх тридцяти років. Два роки пандемії зруйнували зв'язки між країнами, компаніями і навіть людьми та призвели до того, що спільноти та окремі особи почувалися ізольованими та вдалися до пошуку внутрішніх ресурсів. Це посилює поляризацію та екстремістські настрої, які ми спостерігаємо в сучасному суспільстві. Реальний прояв таких настроїв – агресія Росії проти України. Саме такі настрої спотворили небувалу хвилю різного роду санкцій проти країни-агресора, як політичних, так і економічних. Вражають швидкість і масштаби зусиль компаній щодо їх розгортання та посилення. Так, всесвітньо відомі американські бренди призупинили контракти на товари другорядного призначення. Компанії з фінансових послуг зробили подібні кроки для подальшої ізоляції російської економіки від світової фінансової системи. Ці заходи приватного сектора демонструють силу ринків капіталу та реально показують, як ринки можуть надати капітал тим, хто конструктивно працює в системі, і як швидко вони можуть забрати його у тих, хто нехтує неписаними правилами взаємодії людства та конкурентної співпраці. У довгостроковій перспективі війна може докорінно змінити глобальний економічний і геополітичний порядок, якщо відбудуться зміни в торгівлі енергією, впорядкуванні ланцюгів поставок, фрагментації платіжних систем і перегляді країнами структури своїх валютних резервів. Посилення геополітичної напруженості ще більше збільшує ризики розвитку економічної фрагментації, які вже проявляються в торгівлі та впливають на трансфер технологій, а це може привести до нового витка протистояння та напруженості у всьому світі [3].

Список використаних джерел

1. Електронний ресурс. Джерело інформації: <https://www.epravda.com.ua/rus/publications/2021/08/23/677115/>
2. Електронний ресурс. Джерело інформації: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3495119-cerez-vijnu-blizko-35-ekonomiki-ukraini-ne-pracue-smigal.html>
3. Електронний ресурс. Джерело інформації: <https://forbes.ua/ru/inside/list-golovi-pravlinnya-larri-finka-do-aktsioneriv-28032022-5096>

УДК 347.77

ОСОБЛИВОСТІ ВАРТІСНОГО ОЦІНЮВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ З ВИКОРИСТАННЯМ КОМБІНОВАНОГО ВІДХОДУ

Свіцова Н. С., аспірант, асистент кафедри Економіки бізнесу та міжнародних
економічних відносин

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Вартісна оцінка об'єктів інтелектуальної власності (ОІВ), та патенту зокрема, визначається його ефективністю для патентоволодільця в якості переваги у конкурентній

боротьбі або, іншими словами, її вагомістю для випередження конкурента. Оцінка цієї здатності у грошовому вираженні залежить не тільки від оцінки ринку, на який поширюється винятковість прав, що випливають з патенту, а також від оцінки витрат на припинення порушень патенту та ймовірності успіху у випадку, якщо справа дійде до судового розгляду.

Безперечно, для будь-якого керівника підприємства важливий не лише сам процес оцінки ОІВ, а й управлінське рішення, котре буде ґрунтуватися на результаті оцінки [1]. Таким чином, першочерговою є мета оцінки, підсумок якої для різних цілей може бути діаметрально протилежним. Але основа процесу оцінки залишається однаковою попри відміни у характері самого підприємства, його місії та цілей, структури управління, галузевої та іншої специфіки, та складається з послідовних етапів (рис. 1.).

Перший етап, як вже було зазначено, визначається керівником підприємства або замовником оцінки та складається з оголошення мети оцінки, вибір суб'єкта оцінки, тобто сторони оцінювача та виокремлення нормативно-правової бази стосовно процесу оцінки. Другим етапом можна назвати процес ідентифікації ОІВ [2], тобто інвентаризація: експертиза правового статусу оцінюваного ОІВ та встановлення його економічної сутності. Економічна сторона складається з наявності зарахування ОІВ на баланс підприємства, місця даного ОІВ у складі майнових інтересів володільця (використання у власній господарській діяльності, створення для передачі та впровадження на інших об'єктах господарювання).

Наступний етап – вибір підходу до оцінки цілком залежить від конкретного ОІВ та встановлених цілей. Різноманітність як першого, так і другого надає широкий спектр використання можливих підходів. Далі, на етапі збирання даних, виявляється та аналізується сукупність відомостей щодо оцінюваного ОІВ, яка має в собі інформацію економічних показників як макrorівня, так й мікрорівня. До того ж, інформація має відповідати вимогам достовірності, повноти та своєчасності або актуальності.

Деяка суб'єктивність оцінки та фрагментарність вихідних даних, які використовуються у розрахунках, а також їхнє різноманіття, визначає факт наявності наступного етапу – вибору методології оцінки. Заключним кроком в оцінці є власне розрахунки, їхнє узгодження та демонстрація результатів замовнику. Узгодження результатів оцінки полягає не в приведенні всіх альтернативних результатів до єдиного значення, а навпаки – у виборі значень, отриманих по алгоритму максимально близько до початкових цілей оцінювання [3]. Інші показники можуть слугувати індикаторами потенційного розвитку або стану вартості ОІВ у минулому та майбутньому.

Японські вчені довели, що накопичення високоякісних патентів може допомогти новим фірмам уникнути банкрутства на товарних ринках, хоча придбання та захист прав ІВ коштує дорого, особливо для малих фірм, через великі постійні витрати [4]. На сьогодні, будь-яка фінансова система, пов'язана з ІВ, насправді не проводить об'єктивну та достовірну оцінку ІВ для залучення коштів за рахунок забезпечення технічних переваг та патентних прав [5].

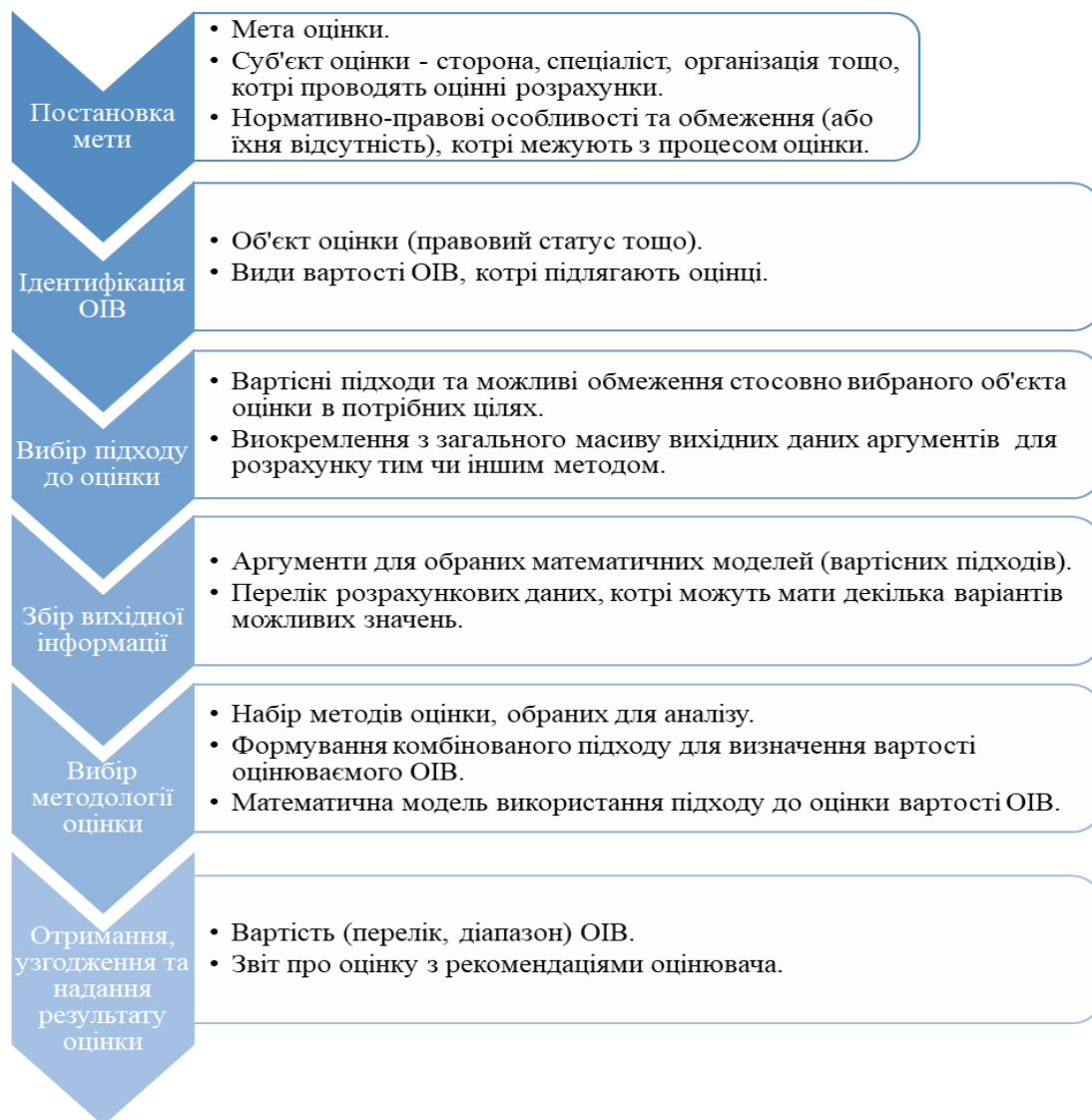

Рис. 1 – Етапи оцінки ОІВ з використанням комбінованого відходу

Зарубіжні дослідники вважають інтелектуальну власність життєво важливою для компаній-інноваторів, котрі часто спеціалізуються на виробництві знань та інноваційної продукції, і для цих компаній більшість їхніх важливих активів є активами знань [6]. Такі фірми повинні використовувати ОІВ, щоб підтвердити свою технологічну могутність на ринку технологій. Аналогічно, ІВ важлива під час пошуку та переговорів з партнерами з інновацій та комерціалізації. Крім того, це може покращити їхній доступ до дуже необхідного фінансування [7]. Але, незважаючи на доказ важливості ІВ для фірм-інноваторів у привласненні прибутку від ОІВ та важливості розвитку таких фірм для інноваційного зростання країни, на диво мало аналізу та практичних розробок щодо стратегій оцінки патентів та портфелів патентів в Україні.

Список використаних джерел

1. Кобелева Т. О. Дослідження напрямків використання об'єктів інтелектуальної власності на промислових підприємствах / Т. О. Кобелева, Н. С. Свіщова // Питання інтелектуальної власності у сфері трансферу технологій : зб. наук. пр. 4-ї Всеукр. наук.-практ. конф.-семінару з проблем економіки інтелектуальної власності, 21 травня 2021 р. / ред. кол.: О. Ф. Дорошенко [та ін.]. – Київ : НДІВ НАПрН України, 2021. – С. 112-120.
2. Перерва П. Особливості вартісного оцінювання патентів / П. Перерва, М. Маслак, Н. Свіщова // Теорія та практика менеджменту : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 12

травня 2021 р. / упоряд. Л. М. Черчик ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : ВНУ, 2021. – С. 99-100.

3. Svishchova N. Development of the combined approach to the valuation of intellectual property objects. *Technology audit and production reserves*. 2022. Vol. 1, no. 4(63). P. 16–23. URL: <https://doi.org/10.15587/2706-5448.2022.253472> (date of access: 17.05.2022).

4. Kato, M., Onishi, K. & Honjo, Y. Does patenting always help new firm survival? Understanding heterogeneity among exit routes. *Small Bus Econ* (2021). <https://doi.org/10.1007/s11187-021-00481-w>

5. 엄성희. chung yeun dek. A Study on the direction of patent valuation of IP financial. *Dankook Law Riview*, 40(2), 329-352: DLR. 2016, vol.40, no.2, pp.329 – 352. DOI : <https://doi.org/10.17252/dlr.2016.40.2.013>

6. Veugelers, R., & Schneider, C. (2018). Which IP Strategies Do Young Highly Innovative Firms Choose. *Small Business Economics*, 50(1), 113-129. DOI: 10.1007/s11187-017-9898-y

7. Свіцова Н. С. Використання результатів інтелектуальної діяльності для підвищення майбутнього прибутку підприємства / Н. С. Свіцова // Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності : зб. матеріалів 5-ї Всеукр. наук.-практ. конф., 26 квітня 2022 р. / Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т ім. І. Сікорського". – Електрон. текст. дані. – Київ, 2022.

Секція 12. Міжнародний туризм

УДК 338.48-6

КІНОТУРИЗМ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ, СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ РЕГІОНУ

Дашук Ю.Є., к.е.н., доцент, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Луцький національний технічний університет

На сучасному етапі цифрового та інформаційного розвитку суспільства кінотуризм виступає одним із новітніх та інноваційних напрямів туристичної діяльності. Міста, регіони, країни змушені шукати нові форми конкурентної боротьби на туристичному ринку й кіноіндустрія, в даному контексті, здатна забезпечити не лише покращення економічних показників, але й створити позитивний імідж та залучити додаткові інвестиції в певні галузі.

Україна має вагомий потенціал для розвитку зазначеного напрямку туристичної діяльності, проте значна частина об'єктів кінотуризму взагалі не перебуває в полі зору мандрівника. Це пов'язано із неефективною промоцією та поінформованістю туристів, занедбаністю чи аварійним станом об'єктів, відсутністю комплексного стратегічного бачення розвитку кінолокацій. Виходячи з цього, питання актуалізації кінотуризму в Україні є нагальним і важливим, а привернення уваги усіх зацікавлених сторін до розвитку даного напрямку й приведення у відповідність до стандартів якості і безпеки об'єктів показу – необхідною умовою росту кількості учасників ринку кіноподорожей в Україні.

В міжнародному аспекті найактивніше процеси розвитку цього виду туризму відбуваються в країнах, де цілеспрямовано займаються просуванням конкретних місць і маршрутів, пов'язаних з кіноіндустрією. Одним з найбільш популярних напрямків для кінотуристів безумовно є Великобританія. За даними Британської ради з туризму, близько 40% туристів бажали б відвідати місця зйомок відомих фільмів про Джеймса Бонда, Шерлока Холмса і Гаррі Поттера [1]. Фільми виступають у ролі промоутера для певних локацій, надаючи сильний вплив на зростання туристичного потоку, що доводять численні